

[Ivar Nørgaard.]

igangsatte den nordiske toldunion, skulle hindre os eller skade os i vores muligheder for at komme ind i en fællesmarkedets toldunion.

Så vil jeg gerne dvæle lidt ved noget, markedsministeren sagde i formiddags. Markedsministeren sagde, at den udbygning af Fællesskaberne — det er altså det, vi kalder fællesmarkedet — i retning af en økonomisk union, som er målsætningen for fællesmarkedet, kan antage former, hvis konsekvenser ikke kan overses fuldt ud på indeværende tidspunkt. Det synes jeg at alle i denne sal bør skrive sig bag øret, for det er, som om selv flere personer i denne sal har den opfattelse, at det, der i dag er fællesmarkedets struktur og politik, er noget evigt varende.

Jeg har tværtimod den fornemmelse — og jeg forstår, det er i overensstemmelse med markedsministerens lidt forsigtige antydninger — at vi meget vel kan komme ud for, at fællesmarkedet i løbet af 1970'erne og efter at have ført forhandlinger med englænderne bliver noget andet end det, fællesmarkedet er i dag. Og her vil jeg ikke undlade at gentage den advarsel, som jeg flere gange har fremsat her fra denne talerstol: vi kan ikke se bort fra, at der på vejen mod et større europæisk fællesskab bliver indgået det, man kalder arrangementer mellem de nuværende fællesmarkedslande og de ansøgende lande, ja, oven i købet også med ikke-ansøgende lande som f. eks. de andre EFTA-lande. Der kan vi meget let komme i en særdeles ubehagelig situation, hvis vi ikke får opbygget Nordek, og derfor vil jeg gerne sige til dem, der endnu skulle have bare et gran af tvivl tilbage i sindet med hensyn til, om det er det rigtige, vi nu gør ved at lave Nordek, at hvis Nordek ikke bliver dannet nu, så kan vi risikere, at der under nogle års forhandlinger med englænderne bliver oprettet arrangementer med forskellige lande, herunder med Sverige, som er et særdeles attraktivt land for fællesmarkedet at lave arrangementer med, og også på en sådan måde, at franskmændene og de øvrige landbrugsproducenter i fællesmarkedet får sikret sig adgang til det engelske marked for deres landbrugsprodukter, formentlig på bekostning af

vores landbrugseksport, mod at englænderne så til gengæld får adgang til det industrielle marked for et eller andet begrænset eller nærmere angivet antal industriprodukter. Det kan vi undgå, hvis vi får lavet en nordisk økonomisk union, idet det må være helt åbenbart, at sådanne arrangementer — hvis det er det, der bliver tale om — kan indgås med en nordisk økonomisk union. Man kan diskutere, om man kan nå så vidt, at forhandlinger om optagelse i fællesmarkedet kan foregå så samlet, at de nordiske lande kan opfattes som en enhed; det er i alt fald åbenbart, at de begyndende forhandlinger må foregå hver for sig, og at vi så må have konsultation, som markedsministeren også sagde det. Men hvis man opgiver at nå frem til en optagelse af de ansøgende lande som medlemmer og i stedet for laver arrangementer, så er det særdeles tænkeligt, at der kan indgås aftaler mellem fællesmarkedet og en nordisk økonomisk union om sådanne arrangementer; vi ville have stor fordel af i det tilfælde at blive hægtet på svenskerne, medens det ville være en stor ulempe for os, hvis svenskernes kunne lave arrangementer alene og vi så sad i den kolde sne og hverken kom ind i noget fællesskab i Kontinentaleuropa eller i noget tættere samarbejde med svenskerne.

Det fører mig til en anden betragtning, som markedsministeren fremsatte i formiddags. Markedsministeren hæftede sig ved, at man i fællesmarkedet har besluttet, at man ikke kun vil optage drøftelser med de ansøgende lande, men at man, lige så snart de er begyndt, også vil optage drøftelser med lande, der ikke har søgt om fuldt medlemskab, og det må formodentlig være de øvrige EFTA-lande. Her kommer vi altså — hvis det sker — i en situation, som allerede under de nuværende former og de nuværende procedureregler kan medføre, at vi ud over umiddelbart at få gavn af den nordiske økonomiske union yderligere kan få gavn af den ved, at den påvirker forhandlingerne med fællesmarkedet således, at de EFTA-lande, der ikke er medlemmer af en nordisk økonomisk union, også kan få et arrangement, som vi vil finde er i overensstemmelse med det samarbejde, vi har haft med dem under EFTA.

De danske erhvervsorganisationer bør nu